

Мовне питання в Україні

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває,
Той у грудях не серденько
Тільки камінь має.

С. Воробкевич

мова

ДНК НАЦІЇ

- Однією з найбільш актуальних і обговорюваних тем сучасності в Україні є двомовність. Варто відзначити, що дана тема постійно, з різною періодичністю стає важливою для наших сучасників і отримує певне поширення в суспільстві. Така актуальність даної проблеми сама по собі змушує багатьох людей замислитися над нею, щоб сформулювати своє ставлення до проблеми мови в Україні. Навряд чи можна сказати, що вирішити цю проблему і сформулювати цю проблему просто, для цього необхідний попередній і досить ретельний аналіз.

НАС ЄДНАЄ МОВА
Єдина державна мова!

Кінець другого тисячоліття подарував нам, українцям, історичний шанс на власну державну незалежність. Ми вважаємо, що українська державність, власне її життєздатність, залежить від того, чи ввійде національна ідея в повсякденну свідомість громадян, і мові належить особливе місце в процесі етнонаціональної консолідації, саме питання повноправного функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя нашої молоді держави.

- Правовою основою для здійснення державної мовної політики в Україні є Конституція України (ст.10), Закони України “Про мови в Українській РСР”, Рішення Конституційного Суду України від 14 грудня 1999 р. щодо застосування державної мови органами державної влади, органами місцевого самоврядування та використання її в навчальному процесі, а також законодавчі акти, зокрема закони України “Про національні меншини в Україні”, “Про освіту”, “Про інформацію”, “Про телебачення і радіомовлення”, “Про видавничу справу”, “Про рекламу”, “Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні” тощо.

- Загальноновизнано, що законодавча база в Україні з цього питання відповідає загальноприйнятій світовій практиці й узгоджується з відповідними міжнародно-правовими актами. Але, не зважаючи на вищезазначені документи, мовна політика в Україні стала предметом гострої політичної й ідеологічної боротьби, що викликає дисгармонію в різних суспільних колах.

- Немає сумніву, що мова є важливим фактором геополітичної ідентичності національної держави її інтересів у глобальному просторі політики. Сильна та жива державна мова є гарантією присутності країни у площині світової культури і цивілізації, створює унікальний контекст глобального розвитку людства. Держава з чіткою національною та мовною ідентичністю має широкі можливості презентації власної волі у сучасному світі.

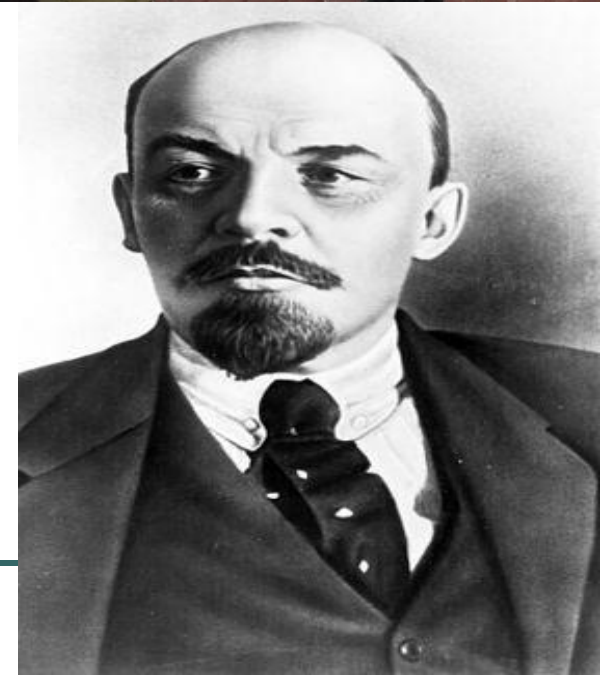

- За даними Всеукраїнського перепису населення , українську мову визнали рідною 67,5 відсотка населення, російську - 29,6. Але результати опитування свідчать, що українською мовою більшою або меншою мірою володіють приблизно 80 відсотків населення, російською - 92. Тенденція до витіснення української мови російською з широкого вжитку сьогодні дещо знижується

- За роки незалежності пора нам зрозуміти, що конфлікт між двома мовами почався не в часи незалежності України. 350 років тому його започаткувала поразка українців у перших визвольних змаганнях. Нинішня критична мовна ситуація в Україні блокує надзвичайно важливу комунікативну та об'єднавчу роль української мови, яка мусить гуртувати українських громадян всередині країни й відокремити їх від сусідів, що всіляко захищають «рускоязычне населеніє».

У «тюрмі народів» (до речі, це визначення Леніна) послідовно і методично проводилася політика асиміляції українців, витіснення української мови російською скрізь, де тільки можна було. Видавалися один за одним циркуляри, розпорядження, укази. Вони забороняли вчити дітей в початковій школі українською, вживати її в церкві, в театрі, видавати букварі, писати україномовні тексти до музичних творів, ввозити україномовні переклади з-за кордону... Навіть заявляли, що ніякої української мови не було, нема і не може бути.

- З певними видозмінами асиміляційна політика царської Росії знайшла продовження в мовній політиці СРСР. Чого тільки вартий наданий російській мові статус мови міжнародного спілкування? Це призвело до національно-російської двомовності, що в перспективі мало б завершитися російською одномовністю. Створювалася ілюзія «добровільного» відмовлення від рідної мови українців, білорусів, молдованів та багатьох інших (крім прибалтів), що давало підстави комуністичній верхівці оголосити російську мову «другою рідною». Про це заявив Микита Хрущов на XXII партійному з'їзді. «Не можна не відзначити, - сказав він, - зростання прагнення неросійських народів до оволодіння російською мовою, яка стала фактично другою рідною для народів СРСР».

У 1958 році був запроваджений закон, згідно з яким батьки могли вибирати мову навчання для своїх дітей і відмовитися від вивчення української мови. Відмовлялися не тільки десь у Луганську, Харкові, але й у Чернівцях. «Чому ви не хочете, щоб ваша дитина вивчала рідну мову?» - «А зачєм, ана нігдє не нужна» - «Чим же ваш син буде займатися під час уроків української мови?» - «Пускай отдыхает», - відповідала вчорашня мешканка українського села. Не забуваймо, що володіння російською мовою було неодмінною передумовою успішної кар'єри.

- Сьогодні вчорашня російськомовна школа стала україномовною, але 25 років незалежності не можуть змінити мовну ситуацію. Причин багато, та головна — байдужість українців і незнання історії України. Хочу нагадати, що компартія, котра була керівною партією в державі, для посилення русифікації творила різні теорії й застосовувала їх на практиці. Наприклад, про розподіл мов народів СРСР на перспективні й неперспективні.

До перспективних зарахували в першу чергу «великій русській мові», вірменську, грузинську, латиську, естонську, литовську. Словом, мови, носії яких чинили спротив русифікації й не хотіли переходити на російську як мову повсякденного спілкування. Українська, білоруська й мови Середньої Азії ввійшли до неперспективних. Завершальним етапом для «близькоспоріднених» української і білоруської мало стати їх влиття у «велику російську». А нема мови - нема народу, нема нації.

- На XXIV з'їзді КПРС у березні 1971 року Л. Брежнєв оголосив про створення нової історичної спільноти - радянського народу. Легко здогадатися, звідки бере свій початок сьогоденнє «русскаязичноє населєніє». Це ота нова «спільнота» - радянський народ. Не українці, а спільнота, населєннє.

За радянського часу витіснення української мови активно відбувалося в різних сферах: освітній (школи, профтехучилища, ВНЗ), науковому спілкуванні, видавництві. Українські видання дублювалися російською, бо, мовляв, є попит. У результаті українські тиражі зменшувалися аж до ліквідації. Українську мову також витіснили з театрів. Із семи театрів юного глядача лише один Львівський був україномовним. Російськими стали всі театри музичної комедії. Кіно, за окремими винятками, ніколи україномовним не було.

- Постанова ЦК КПРС вимагала посиленого вивчення російської мови, а з 1989 року згідно із ще однією компартійною постановою класи в українських школах на уроках російської мови ділилися на дві групи. Зарплату вчителям російської підвищили на 15 відсотків.

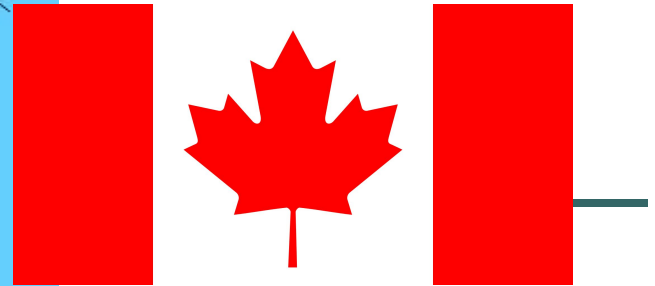
21 ЛЮТОГО
ДЕНЬ РІДНОЇ МОВИ!

ї | **ВОНА УНІКАЛЬНА**
ВОНА ЄДИНА
ВОНА ТВОЯ

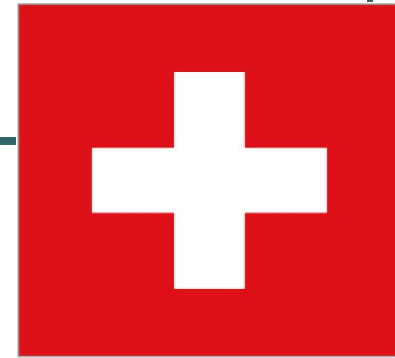

Все це призвело до різкого звуження сфери функціонування української мови на більшій території України й падіння її престижу. Ось чому ми сьогодні чуємо голоси колісниченків, симоненків, вітренок та інших «енків» і «енок» про двомовність в Україні. До заходів дерусифікації, подібних до тих, які застосовували попередні окупаційні уряди для русифікації, українські урядовці не вдаються. Проте всілякі чиновники доводять необхідність запровадження двомовності в Україні, хоча досвід зарубіжних країн свідчить, що поширення двох мов в одній країні має тенденцію до перетворення на одномовність або до розпаду держави на дві частини за мовною ознакою.

- Двомовність у канадській провінції Квебек ледь не завершилася відокремленням цієї франкомовної провінції від Канади. Тому спікер палати представників США Ньют Грінгріч заявив: «Дуже небезпечно стверджувати, аби двомовність і надалі поширювалася. Ми повинні наполягати на тому, що англійська є нашою спільною мовою... Це те, що об'єднує нас».

41 європейській державі із 47 (це 85 відсотків) національна мова є державною. Правда, в Швейцарії державними вважаються французька, німецька й італійська мови. Фактично тут потрійна одномовність, оскільки в кожному з трьох кантонів - німецькому, французькому й італійському - використовується тільки одна національна мова.

Geographical distribution of the languages of Switzerland (2000)

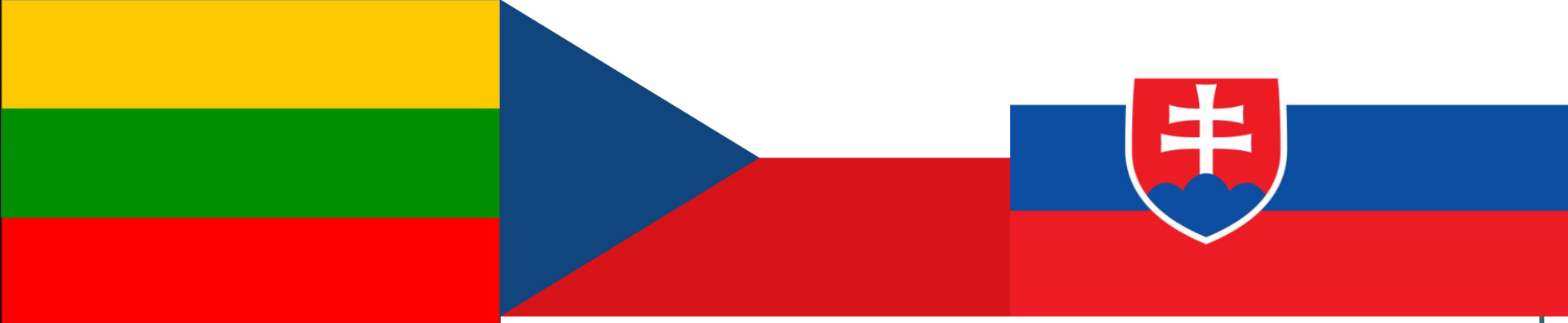

- Багато українців під тиском окупаційних режимів, що були в Україні, втратили рідну мову і втрачають національну культуру, менталітет, національний дух, національну гордість та ідентичність. Все розчинилося в «російському морі». Однак історія доводить, що країна, в якій панують мова і культура вчорашнього колонізатора, не може розвиватися як незалежна, а тільки як постколоніальна. Ситуація, коли нерідна мова претендує на роль рідної, є неприродною і руйнівною.

То, може, досить нам асиміляції?! Чи не пора стати на шлях реасиміляції, як це зробили чехи, словаки, хорвати, естонці?.. У цьому їм допомогла керівна державна еліта, яка усвідомлювала відповідальність за долю народу. Перший Президент Чехословаччини Масарик відверто заявив про колонізаторський характер заселення німцями чеської території. Перший президент України після розпаду СРСР подібної заяви не зробив.

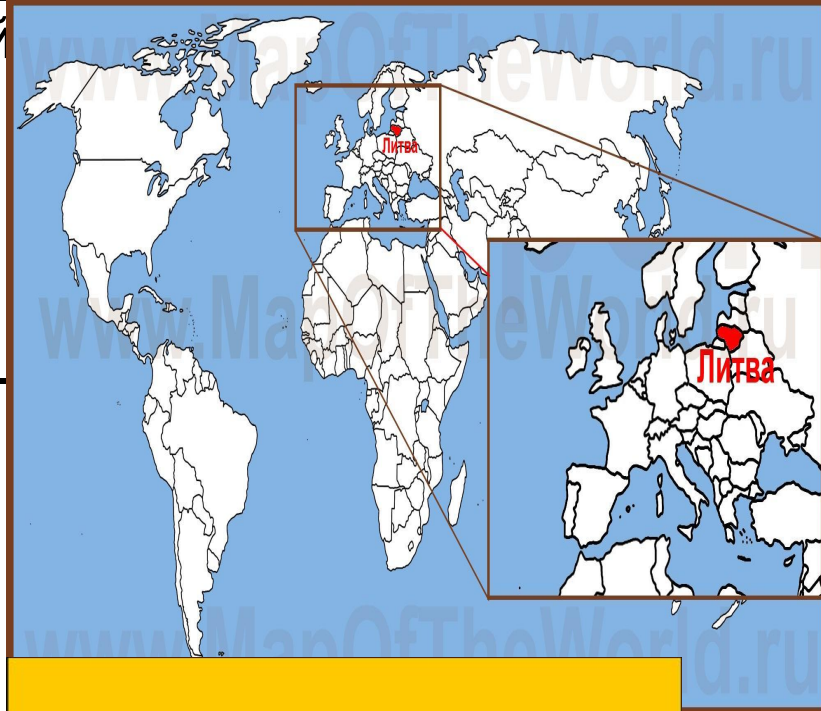

- У Чехії, Словаччині, країнах Прибалтики національні мови не тільки проголосили державними, а через низку законів активно впроваджували в життя. Всі державні урядовці, військові офіцери мусили складати іспити з державної мови. Причому іспити були складними, тому до влади невдовзі прийшли національно свідомі люди.

- У 1998 році в Литві був прийнятий Закон про мову, який надав право Латвійській Національній Раді з питань радіо і телебачення закрити приватні телекомпанії, які транслювали свої програми переважно російською мовою. По-іншому розвивається мовний процес у сусідній Білорусії, де двомовність призвела до повсюдного витіснення білоруської мови зі структур державної влади, освіти, культури та інших сфер.

-
- Якщо порівнювати мовну політику Литви, Білорусі, України, то, висловлюючись образно, ми бачимо, що Литва каже російській мові «Ні!», Білорусь - «Так!», Україна - ...?

- Чи не дивно, що президент Кучма не допускав українізації в Україні і чекав, коли люди самі зрозуміють, що українська мова їм потрібна?! Але життя переконує, що подібна настанова не вирішує мовної проблеми. Абсолютна більшість української молоді при звертанні російською переходить на російську (90,6%), а при звертанні українською - тільки 83%.

- Давно пора українській владі змінити ставлення до мовної політики в Україні. Канцлер Німеччини Ангела Меркель твердо і прямо заявляє, що державною мовою в Німеччині є німецька мова й хто хоче жити в цій країні, нехай вивчає німецьку мову.

Нарешті маємо хоч якісь зрушення, що відбулися завдяки революції Гідності. Сьогодні більшість простих українців відповідаючи на запитання, чи проголосували би Ви, за другу державну мову в Україні, дасть чітку відповідь: «Ні!».

СТОП

ПРОДОВЖЕННЯ **НЕ** БУДЕ!!

- Але там, нагорі державного олімпу, є ще багато чиновників високого рангу, котрі прив'язані до російської мови любими російськомовними дружинами. Тому ці службовці змушені також спілкуватися «другою рідною» мовою навіть зі своїми діточками. А моя знайома англійка вивчила українську мову, бо дуже любить свого чоловіка-українця, хоча живуть вони в Лондоні.

- Неможливо уявити, щоб у якомусь європейському парламенті (французькому, німецькому...) депутати не володіли й не послуговувалися державною мовою. В Україні це стало нормою. Але нам вже набридло слухати російськомовних депутатів Верховної Ради України, терпіти їхню проросійську зарозумілість, пихатість і зневагу до всього українського: мови, культури, історії, української нації, президента і навіть церкви.

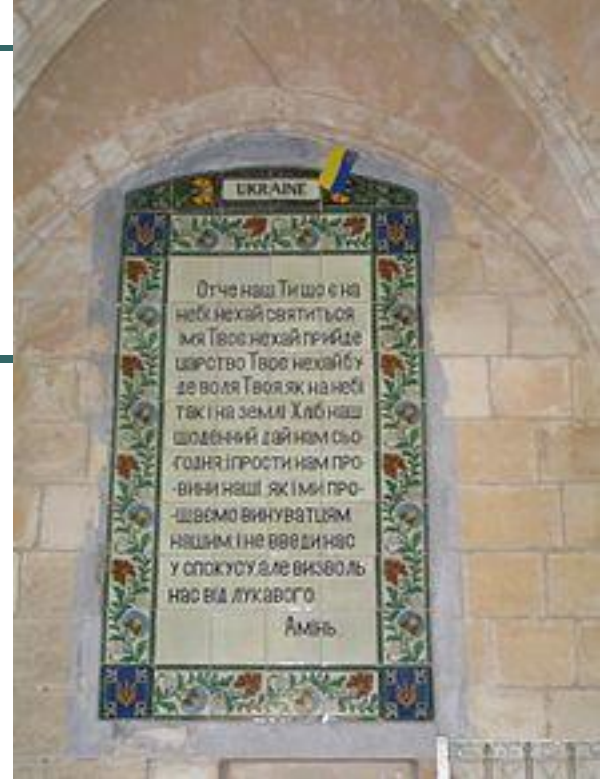
Девочка,
подвинься, ты
меня
притесняешь!

МОВА

ЯЗЫК

На святій землі в Єрусалимі молитва «Отче наш» перекладена 67 мовами, в тому числі й українською. Щоправда, російського перекладу нема. Затятість Москви проявляється і тут. Московський патріархат до такої міри «канонічний», що молиться незрозумілою людям церковнослов'янською всупереч євангельському вченню. У посланні святого апостола Павла до коринтян сказано, що молитись треба зрозумілою мовою. Цього хочуть і православні росіяни, але Москва не боїться Бога й обдурює людей, твердячи, що Святе Письмо не перекладається і все має залишатись так, як переклали греки Кирило і Мефодій - з грецької мови на староболгарську(церковнослов'янську), а переклади іншими мовами - єресі.

- Як бачимо, Українська православна церква Московського патріархату також чинить спротив поверненню українцям рідної мови і не допомагає їм відродити себе і свій найбільший скарб. І в зв'язку з цим все більше в українців зростає інтерес до проукраїнських церков, таких як УПЦ КП, УГКЦ, УАПЦ.

УКРАЇНСЬКОМУ
ТІЛЕБАЧЕННЮ

УКРАЇНСЬКУ МОВУ!

Мовна ситуація обласних центрів України

станом на
01-02.2015
- 03.2016
(мова, якою
говорять
вдома)

(с) Олексій Курінний,
2.04.2016

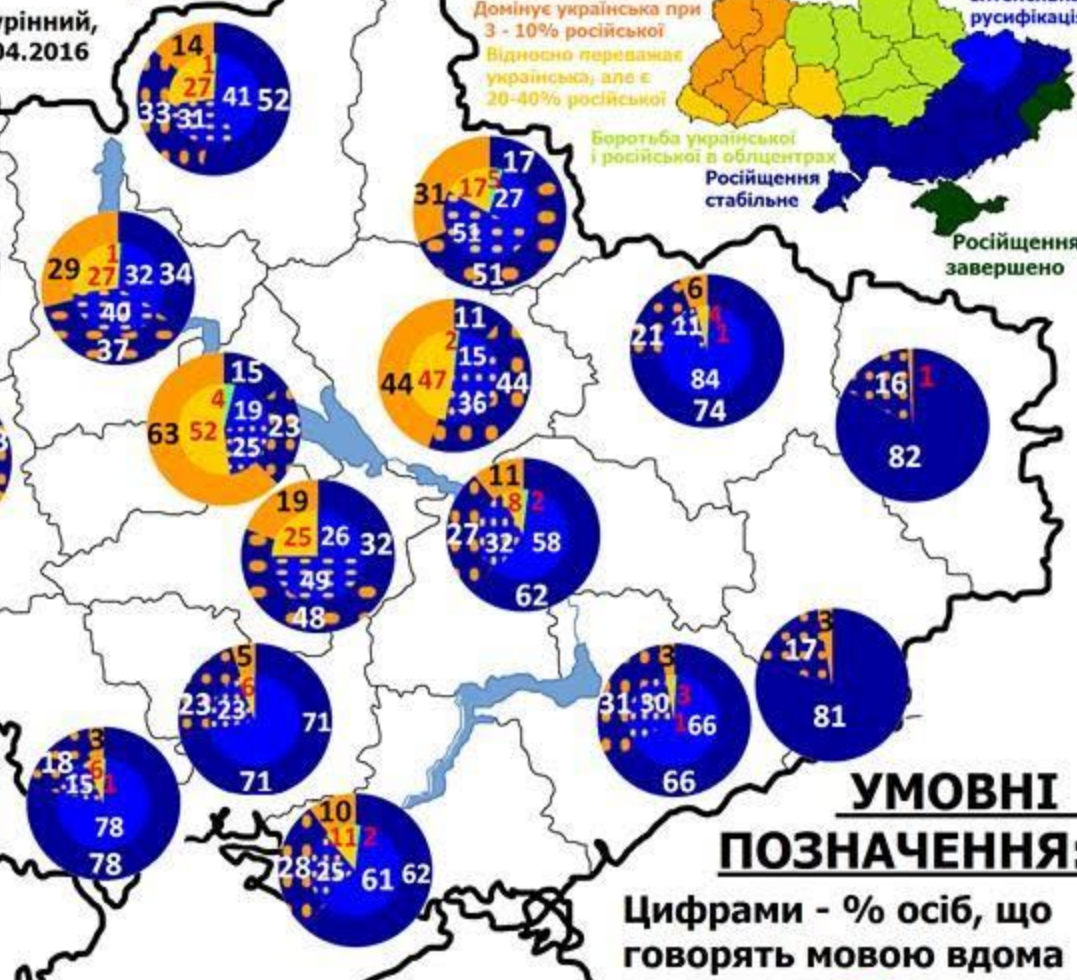
За
даними
www.iri.org

Мовна ситуація на основі даних по облцентрах 2015-2016
Ситуація по облцентрах:
Домінує українська при 3 - 10% російської
Відносно переважав українська, але є 20-40% російської
Боротьба української і російської в облцентрах
Російщення стабільне
Російщення завершено
Інтенсивна русифікація

Мова профілів - особистих сторінок у мережі vk.com дітей віком до 18 р. по містах:

- - домінує українська
- - паритет української і російської, але спілкуються українською
- - домінує російська як мова анкет, спілкування українською на рівні 25-30%
- - цілковито домінує російська як мова анкет, домінує і як мова спілкування у мережі

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ:

Цифрами - % осіб, що говорять мовою вдома

Мале коло - дані 2015 р.
Велике коло - 2016 р.

- Українська
- Російська
- Двомовні
- Інша або суржик

-
- Мова - це духовний скарб нації. Українська мова пройшла нелегкий шлях. Вона така ж багатостраждальна, як і народ український. Однак попри всі заборони, переслідування і перешкоди для мільйонів українців вона залишилася рідною мовою батьків та дідів, і буде рідною для їхніх дітей. Справжні українці не слухають московських батюшок, комуністів-атеїстів та всіх, хто примкнув до них і нав'язує нам двомовність. Відходять у минуле часи, коли, за словами Олександра Довженка, Україна вивчала історію свого народу за історією держави, яка вже, слава Богу, не існує. Нам треба будувати Українську державу, в якій державною мовою буде українська - рідна мова титульної нації – українців .

I want
to speak
Ukrainian!

МИ
ХОЧЕМО
РОЗМОВЛЯТИ
УКРАЇНСЬКОЮ

ЛЮБІТЬ УКРАЇНСЬКУ!

